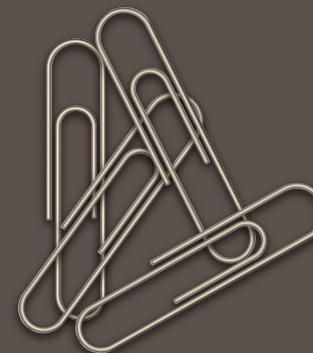

CLASSIFIED

TOP SECRET

Будинок Слово
та його мешканці.

Підготував студент групи УБД-21
Натарін Георгій

CLASSIFIED

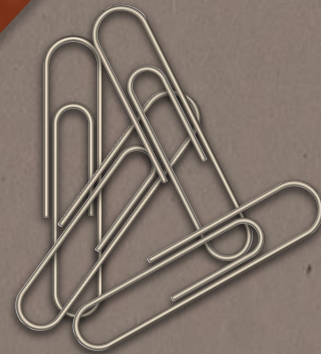
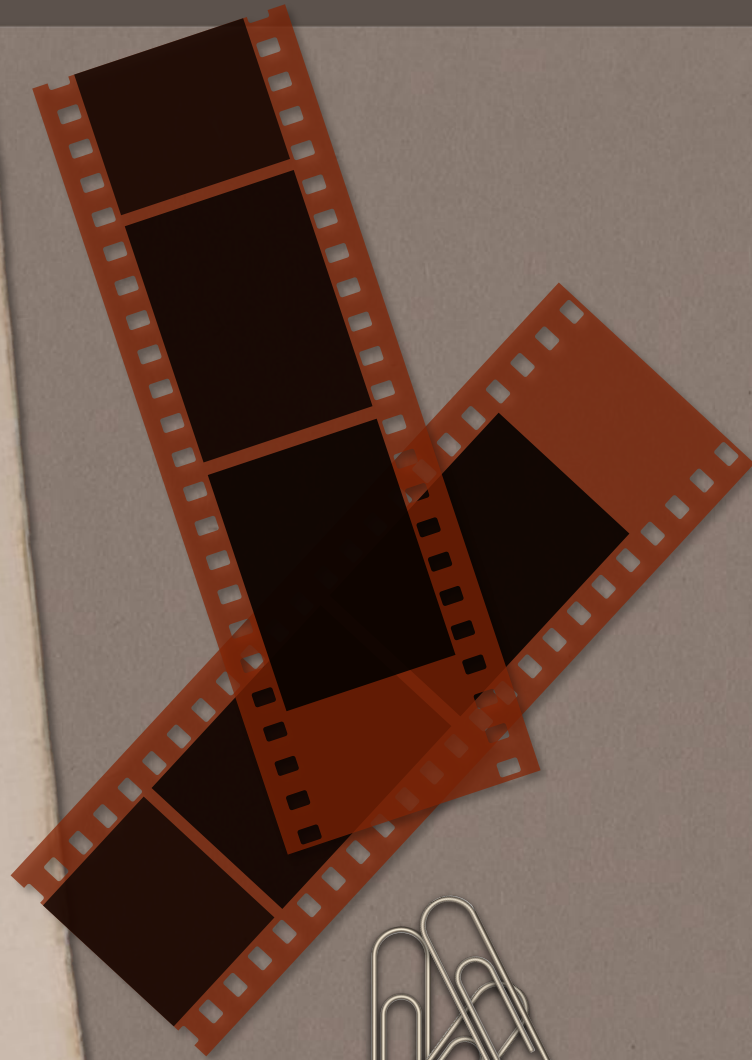
«...І буде так продовжуватись доти,
Допоки правда не прийде до нас.» –
Д. Павличко «Пророцтво» 1991 р.

Зміст

1. Спочатку було "Слово".
2. Досьє на мешканців.
3. Початок арештів.
4. Після репресій.
5. Сучасність.

TOP SECRET

Будинок «Слово»

Загальні відомості

TOP SECRET

у 1926 р. всередині
літ. об'єднання
«Плуг» виникла ідея
побудови кооп.
будинку в тодішній
столиці Харкові -
підтримана владою.

Мета: зібрати всіх
тодішніх діячів культури
для контролю з боку
спецслужб та знищення
перших у разі
необхідности створення
комфортних умов
проживання на
кооперативних засадах.

25.12.1929

«Українські Вісті»

TOP SECRET

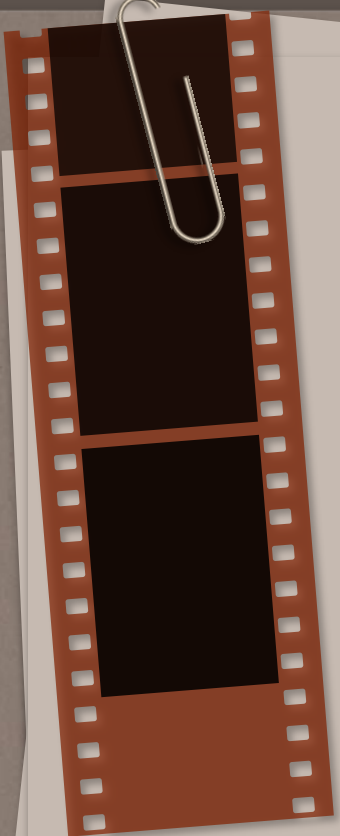
Будинок письменників „Слово“ заселяється

Тепер вже сміливо можна сказати, що українські письменники столиці, принаймні почали будувати кілька років тому і опе-
недавно закінчили. Він стоїть у районі бу-

Будинок «Слово».

більшість їх, мають житло, де вони можуть працювати у відповідних умовах. Це будинок письменників «Слово», що його роз-
динку Держпромисловости. Тут розмі-
стяться із своїми родинами понад 60 письменників. Заселення будинку вже починається.

TOP SECRET

**Досъє на
мешканців :**

Микола
Хвилювий

«Я — чекіст, але я і —
людина.»
— «Я (Романтика)»

CONFIDENTIAL

TOP SECRET

- Прізвище при народженні — Фітільов.
- Засновник та перший голова літ. об'єднання «ВАПЛІТЕ».
- У часи Перших визвольних змагань воював на стороні більшовиків.
- За поглядами його можна вважати націонал-комуністом.

Володимир
Сосюра

«І пішов я тоді до Петлюри,
як громами в степах загуло.
Скільки нас отаких попід
мури
Од червоної кулі лягло.»

CONFIDENTIAL

TOP SECRET

- Вважав, що має французьке коріння та його прізвище має звучати як „Соссюр”.
- Член літ. об'єднань «Плуг», «Гарт», «ВАПЛІТЕ» та ін.
- В минулому бунчужний 3-го Гайдамацького полку Армії УНР.
- Після війни страждав від псих. розладу.
- Мав талант в переписуванні рядків своїх поезій.

Павло
Тичина

«Голод —
революції язик.»

CONFIDENTIAL

TOP SECRET

- При народжені у метриці був записаний як Тичинін.
- У 15 років, утративши батька, написав свій перший вірш.
- Член літ. об'єднань «Гарт» і «ВАПЛІТЕ».
- Вивчав вірменську, картлійську та тюркські мови.
- Діяч столичної Асоціації сходознавства.

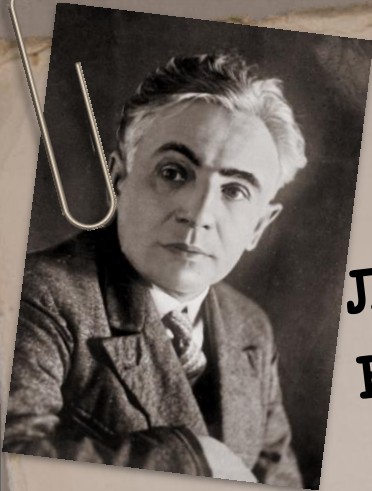
Остап
Вишня

«Оті дурні, що кричать
«націоналіст!», не
розуміють і ніколи не
зрозуміють, що я зумів
об'єднати любов до мого
народу з любов'ю до всіх
народів світу!»

CONFIDENTIAL

TOP SECRET

- Справжнє ім'я Павло Губенко.
- За часів Української революції був офіцером медичної служби УНР.
- Брав участь у діяльності літературних об'єднань «Плуг» і «Гарт».
- Своїми "усмішками" підбадьорював оточуючих у складний час.
- Брав активну участь у житті преси, вперше під підписом П. Грунський у газеті «Народна воля».
- Саме він був ініціатором побудови будинку «Слово».

Лесь
Курбас

«Театр має бути таким,
яким суспільство має
бути завтра.»

CONFIDENTIAL

TOP SECRET

- Повне ім'я - Олександр-Зенон.
- Інтелектуал, теоретик театру.
- Одягався за останньою модою.
- За часів УНР заснував «Молодий театр» - театр пошуків нових форм.
- У 1920 р. зі своїми найкращими акторами доєднався до «Кийдрамте».
- Пізніше заснував новий, політичний, а потім філософський театр «Березіль».
- Курбас і "березольці" віднайшли свого драматурга, ним був Микола Куліш.

Микола
Куліш

«Хоч ярмо й червоним
стане, а ярмом не
перестане!» –
«Патетична соната»

CONFIDENTIAL

TOP SECRET

- У 1924 р. написав п'єсу «97», яка розповідала про перший голод, вона принесла йому загальне визнання.
- Переїхавши до Харкова, вступив до «ВАПЛІТЕ» та почав вести плідну працю з «Березолем» і Курбасом, зокрема.
- Був останнім головою «ВАПЛІТЕ».
- На противагу Курбасу, одягався просто і незграбно.
- Автор відомої п'єси «Мина Мазайло», яка лишається актуальною й досі.

Майк
Йогансен

«Як усякий сильний поет,
я написав багато слабих
віршів, чимало середніх і
небагато сильних.» –
Автобіографія.

CONFIDENTIAL

TOP SECRET

- Справжнє ім'я – Михайло, вважав, що має скандинавське походження.
- Батько, вчитель німецької мови, примушував його разом з сестрою читати «Фавста» Гете, він вважав, що так можна покращити німецьку.
- Один з фундаторів спілки «Гарт», пізніше член «ВАПЛІТЕ».
- Переграв рос. поета маяковського у більярд, за що той мав декламувати вірш пушкіна під столом.

Михайль
Семенко

«Я не умру від смерти —
я умру від життя.» —
«Патагонія»

CONFIDENTIAL

TOP SECRET

- Також відомий як Анатоль Цебро.
- Теоретик футуризму, також його можна вважати батьком футуризму українського.
- Разом з іншими футуристами заснував спілку «Нова генерація».
- Автор маніфесту «Я палю свій "Кобзар"».
- Був жонатий на відомій акторці Наталії Ужвій.

Валер'ян
Підмогильний

«З двох одне: або ви
здібний, тоді підтримка
вам непотрібна, або ви
нездара, тоді вона вам не
допоможе.» –
«Місто»

CONFIDENTIAL

TOP SECRET

- Іноді друкувався як Лорд Лістер.
- Член «Аспису», потім лідер об'єднання «Ланка», яке пізніше мало назву «Марс».
- Відомий своїми українськими перекладами французьких класиків.
- Брав участь у літературній дискусії 1925–1928 років.
- Його magnum opus – «Місто» був першим українським урбаністичним романом.

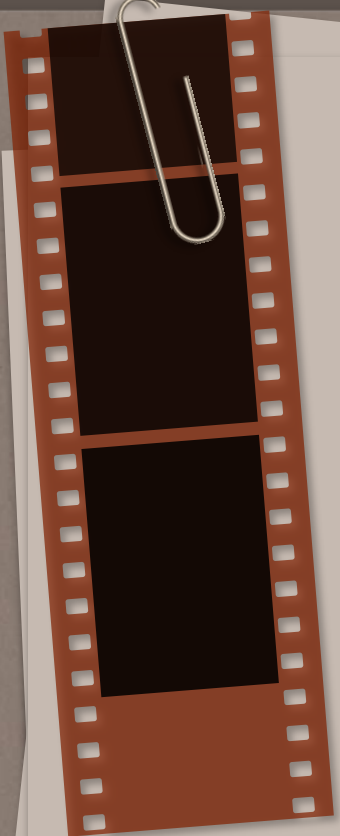
Іван
Багряний

«Ми є. Були. І будем Ми!
Й Вітчизна наша з нами.»
- Поема «Меченосці»

CONFIDENTIAL

TOP SECRET

- Справжнє прізвище - Лозов'яга, у метриці - Лозов'ягін.
- Ще з дитинства був свідком більшовицького терору, втративши майже всю родину.
- Через пережите змалку, його творчість із самого початку радикально засуджувала владу, через це його майже не друкували.
- Член «Марсу».
- Щоб «збагатитись враженнями» (вислів митця), побував на Донбасі, в Криму, на Кубані.
- У Будинку не жив, лише зупинявся у колег.

TOP SECRET

Початок арештів

Перша хвиля

Відправною точкою
можна вважати донос
агента Антона
(наведений поряд), але
репресовано однією з
перших Галину Орлівну
- 5 років заслання.
Далі - П. Христюк.
Тоді ж упіймали і
Багряного, спочатку -
одиночна камера ГПУ, а
далі на Далекий Схід.

TOP SECRET

Источник - "Антон"
по литорганизациям.
От 21.11.30.

Остат Вишня только что приехал из Запорожья /где он был вместе с РАДОНЕВ/, немедленно зашел на квартиру к Валерьяну ПОЛИЩУКУ и долго в разговоре сообщал, что собирается на несколько месяцев переехать в Запорожье. У него имеется там брат - лишенец, которого он, несмотря на это, устроил заведывающим каким-то союзом. Необходимо заметить, что О.ВИШНЯ и П.ТИЧИНА неоднократно в разговорах с укр. писателями шловолись, что на Днепрострое "напикали москалей", там мало украинских рабочих и что на его украинского разговора ВИШНИ и ТИЧИНЫ с ГОЛОВАНІВСЬКИМ. Сейчас наместе явная тенденция к перенесению культурного укр. центра из Киева в Запорожье. ДВУ пришло культшефство над Днепростроем для выступления, поселений и т.д. Большинство укр. писателей туда и ПОЛИЩУКА. ВИШНЯ по всей вероятности уверяет переехать на довольно продолжительный срок переехал ПОЛОЗ. ПОЛОЗ - это лучший друг ЯЛОВОГО, который в свои свою очередь тянет туда "своих".

К этой ниточке примешивается зоологический национализм - и отсюда вполне определенное стремление к соедению "Українського Запоріжжя" в українським Дніпрельстаном", на которые "треба звернути увагу".

Верно:

Донос на Вишню, Поліщука та Тичину.

Арешт Ялового...

Навесні 1933 р. за
сфабрикованою справою
було заарештовано
Михайла Ялового.
Звинувачення -
підготовка замаху на
Павла Постишева.
Засуджено на 10 років
виправно-трудових
таборів.

TOP SECRET

Яловий - найкращий друг і
найближчий однодумець Хвильового.

...це розстріл
цілої Генерації...

На наступний день
після арешту Ялового
Хвильовий запрошує в
гості Куліша й
Досвітнього. Під час
розмови йде до свого
кабінету, звідки
згодом лунає
постріл..

TOP SECRET

100
98
Копія.

Арешт ЯЛОВОГО - це розстріл
цілої Генерації... За що?
За те, що ми були найкращими
комуністами? Нічого не розумію.
За Генерацію ЯЛОВОГО відповідаю
перш за все я, Микола ХВИЛЬОВИЙ.
"Отже", як говорять Семенко,....
ясно!
Сьогодні прекрасний сонячний день.
Як я люблю життя - ви й не
уявляєте. Сьогодні ІЗ.Пам'ятаєте,
як я був закоханий в це число?
Острашенно боляче.
Хай живе комунізм.
Хай живе соціалістичне судівництво.
Хай живе комуністична партія.

Р.С. Все, в тому числі й авторські права передаю
Любові УЛАНЦЕВИЙ. Дуже прошу товаришів допомогти
ми й моїй матері.

ІЗ/У-1938г.

МИКОЛА ХВИЛЬОВИЙ.

С подлинним верно: /підпись/.

Копія тестаменту М. Хвильового.

Друга хвиля

Вслід за арештом
Ялового почались
масові
ув'язнення та
страсти інших
мешканців
Будинку.

CLASSIFIED

«Кожен з нас живе в віках, бо ми,
перш за все, — ідеї.» –
М. Куліш «Патетична соната»

Залишенці

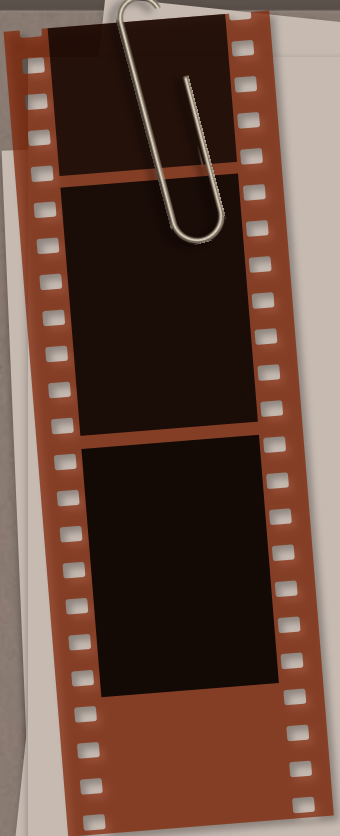
Тичина у вирі арештів, у своїх поезіях "капітулює" перед насильством.

Під час репресій Сосюра примусово потрапив до психлікарні, та після лікування повернувся до роботи.

Вишні сталін "подарував" 10 років таборів, згодом дивом урятований від розстрілу.

TOP SECRET

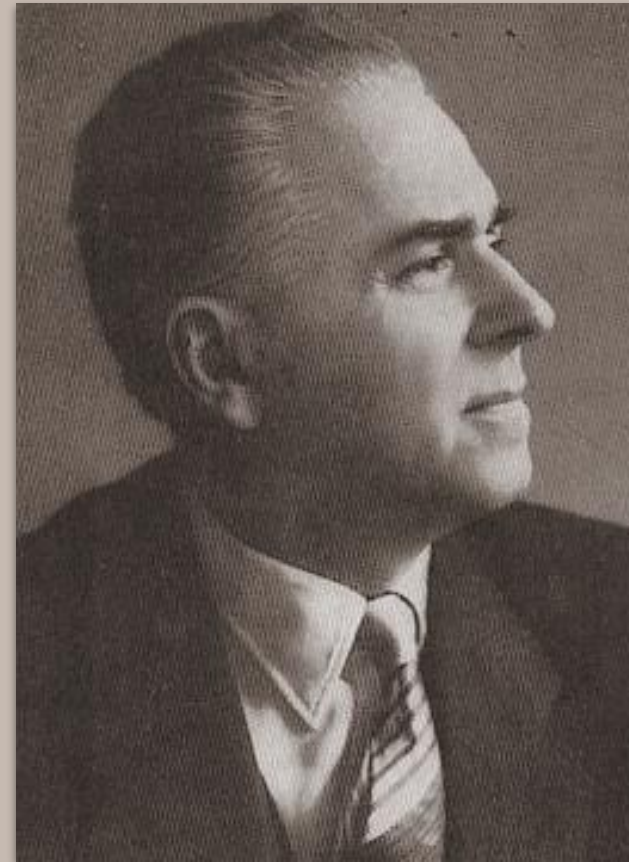
**Після
репресій**

Пізній Тичина

Перетворився на
цілковитого сталініста,
репресії його абсолютно
зламали, він став
боязким та "ідеологічно
правильним".

Але була й інша сторона
медалі. При нагоді він
завше допомагав молодим
митцям.

TOP SECRET

Пізній Сосюра

Його творчість майже не
зазнала змін.

По переїзді в Київ у 1937
р. мешкав у будинку
«Роліт».

У 1944 році написав свій
найвідоміший вірш «Любіть
Україну», через 7 років
преса звинуватила його у
"буржуазному націоналізмі"
– довелось застосувати свій
талант підміни слів.

TOP SECRET

Пізній Вишня

По війні характер його творчости змінився, сатири стало менше, жарти не були такими гострими.

По звільненні, життя провів під наглядом спецслужб та "наздоганянням" пропущених подій.

Проживав у будинку «Роліт», потім у "будинку №6".

TOP SECRET

Той, що біжав над прірвою

Після ув'язнення Багрянний повернувся додому. З початком війни доєднався до підпілля.

У 1944 р. написав «Тигролови».

Далі Хорватія, після війни проживав у Німеччині.

У ФРН він написав свій памфлет, розкриваючий злочини комуни.

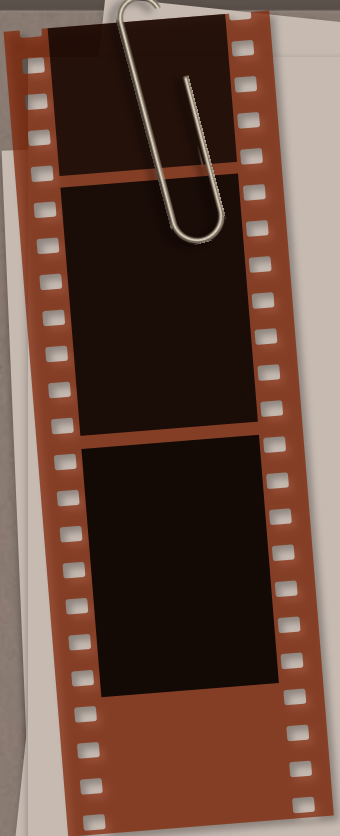
Після невдалої спроби КДБ його вбити, пише «Сад Гетсиманський».

TOP SECRET

CLASSIFIED

«Де грози падають — там райдуги
встають.» —
П. Тичина

TOP SECRET

Сучасність

Пам'яті загиблих

Заповідник
«Биківнянські могили»

Меморіальний цвинтар
«Сандармох»

Слід у масовій культурі

Д/ф Будинок Слово
Режисер Т. Томенко

Х/ф «Будинок „Слово“:
Нескінчений роман»
Режисер Т. Томенко

Реп-мюзикл
Мур «Ти [Романтика]»

“Крематорій” зараз

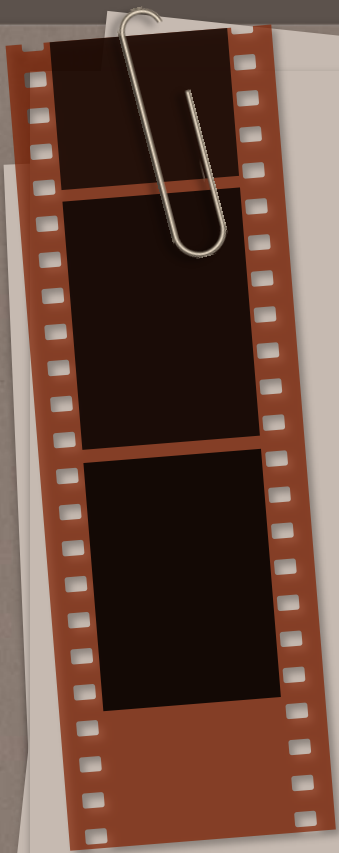

Сучасне фото.
Вид зверху.

В березні 2022 р. у
будинок влучила ракета.

**Дякую
за
увагу!**

Джерела .

Дизайн
презентації:
SlidesMania

Інформація та світлини:

- Вікіпедія
- proslovo.com
- В. Куліш «Слово про будинок «Слово»»
- Ю. Смолич "Розповідь про неспокій"
- Твори та спогади сучасників
- «Українські вісті», ч. 1-2, 1 січня 1950 р.
- І. Багрянний «Чому я не хочу вертатись до СРСР?»
- Електронний архів Українського визвольного руху